

THƯ MỤC

TẠP CHÍ KIẾN TRÚC SỐ 265 NĂM 2017

Trung tâm Thông tin Thư viện trân trọng giới thiệu Thư mục Tạp chí Kiến trúc số 265, tháng 5 năm 2017.

1. Kiến trúc xanh từ kinh nghiệm Châu Á: Phát triển công nghệ mới hay trở lại với sự thông thái bản địa/ Nguyễn Quốc Tuấn, Hồ Phương Thành// Tạp chí Kiến trúc .- Số 265 .- 5/2017 .- Tr. 13 – 19

Tóm tắt: Với việc giới thiệu một số kinh nghiệm bản địa trong thiết kế và xây dựng Xanh, bền vững ở châu Á, bài viết phân tích các yếu tố định hình kiến trúc bản địa: Khí hậu và môi trường xung quanh; vật liệu địa phương; kỹ thuật xây dựng truyền thống và đặc biệt là Văn hóa – lối sống. Có thể nói, các kinh nghiệm bản địa có quá trình điều chỉnh trong thời gian dài từ sự đúc kết kinh nghiệm đúng và sai của một dân tộc, một cộng đồng trong suốt chiều dài lịch sử đầy thăng trầm, do đó tính bản địa giúp “tự vệ” và “chống chọi” trước những áp lực đồng hóa của làn sóng toàn cầu hóa. Đề cao các kinh nghiệm bản địa sẽ là chìa khóa giữ gìn bản sắc cho mỗi quốc gia, mỗi dân tộc – Vì kinh nghiệm bản địa được hình thành và nuôi dưỡng chính từ văn hóa, lối sống, sự đáp ứng với môi trường tự nhiên và sinh thái địa phương... Tác giả đi tìm lời giải cho câu hỏi: Phát triển công nghệ mới hay trở lại với sự thông thái bản địa? Đây chính là những băn khoăn, trăn trở không chỉ của các KTS, các nhà quy hoạch, nhà quản lý, mà còn là vấn đề đang được nhiều quốc gia đang phát triển (trong đó có Việt Nam) phải giải quyết. Đứng trước những thách thức to lớn của yêu cầu phát triển, hơn lúc nào hết, con người càng phải thông thái hơn để có thể tìm ra con đường đúng đắn nhất dẫn tới tương lai tươi sáng và bền vững cho chính mình.

Từ khóa: Kiến trúc xanh; Kiến trúc bản địa; Công nghệ mới

2. Văn hóa bản địa trong xây dựng môi trường cư trú truyền thống/ Phạm Hùng Cường// Tạp chí Kiến trúc .- Số 265 .- 5/2017 .- Tr. 24 – 29

Tóm tắt: Văn hóa bản địa là những giá trị văn hóa đã được đúc kết tại chính nơi mà cộng đồng sinh sống. Vì nó có tính địa điểm rõ rệt, đôi khi có những giá trị rất riêng trong một khu vực nhỏ như một tỉnh, huyện thậm chí là xã chứ không phải chỉ là văn hóa vùng, miền – Nên đối với kiến trúc, văn hóa bản địa đặc biệt có ý nghĩa khi chúng ta hiểu biết, cảm nhận, biết học hỏi một cách thực sự. Thực tế hiện nay, trước những thế mạnh của công nghệ, khoa học kỹ thuật, dường như những kinh nghiệm tri thức của văn hóa bản địa đang có xu hướng bị coi nhẹ. Những xu thế kiến trúc ngày càng xa rời với truyền thống, xa cách, áp chế tự nhiên, vẫn đang nảy nở. Điều nguy hại hơn nữa là nhiều công

trình, dự án ẩn dưới các thuật ngữ mỹ miều như: “Châu Âu trong lòng Hà Nội”, hay “Sự kết hợp tinh tế văn hóa Á- Âu”, “Đô thị hiện đại của tương lai”... lại hàm chứa sự phủ nhận những giá trị của văn hóa bản địa, xa rời môi trường sống nhân văn truyền thống. Nền văn hóa của người Việt trong xây dựng môi trường sống nói chung phần lớn nằm ở khu vực nông thôn, phần đô thị hình thành mới khoảng 50 năm – Xét về bề dày thời gian so với khoảng 200-700 năm phát triển ở khu vực nông thôn là rất khiêm tốn. Đúng là mô hình đô thị hiện nay đã quá khác biệt so với mô hình cư trú ở nông thôn trước đây, nhưng nếu nhìn nhận kỹ những giá trị văn hóa mà ông cha ta đã để lại trong xây dựng nhà ở truyền thống, cách tổ chức không gian, cách ứng xử với thiên nhiên, cách tổ chức gắn kết môi trường xã hội với môi trường tự nhiên...thì vẫn còn rất nhiều giá trị để cho chúng ta học tập, kế thừa, chuyển tiếp cho cuộc sống đương đại. Bài viết này muốn làm rõ 2 vấn đề: Một là nhấn mạnh những giá trị văn hóa bản địa quan trọng của người Việt, cần được kế thừa trong xây dựng môi trường cư trú; Hai là quan điểm học hỏi từ các giá trị văn hóa này trong công tác thiết kế, quy hoạch xây dựng đô thị, nông thôn ngày nay.

Từ khóa: Văn hóa bản địa; Thiết kế xây dựng; Quy hoạch xây dựng

3. Giải pháp sinh thái trong ngôi nhà Việt/ Lê Thanh Sơn// Tạp chí Kiến trúc .- Số 265 .- 5/2017 .- Tr. 36 – 41

Tóm tắt: Trên các diễn đàn kiến trúc quốc tế hôm nay, Kiến trúc sinh thái (Ecology architecture) là một chủ đề đang có tính thời sự. Ở Việt Nam, chủ đề này cũng rất được quan tâm và thậm chí còn được coi như là một xu hướng kiến trúc mới mẻ, tiến bộ, cần tiếp thu, học hỏi để “theo kịp” với đà phát triển của thế giới. Bài viết này muốn giải đáp những vấn đề sau: Môi quan hệ giữa những đặc điểm sinh thái trong kiến trúc Việt Nam truyền thống và kiến trúc sinh thái; Khả năng phát triển kiến trúc sinh thái ở TP HCM – Bài học kinh nghiệm những năm trước 1975; Khả năng hội nhập theo hướng sinh thái của kiến trúc Việt Nam trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay.

Từ khóa: Kiến trúc sinh thái; Kiến trúc; Sinh thái

4. Thực trạng cây xanh đường phố tại Hà Nội/ Phạm Anh Tuấn// Tạp chí Kiến trúc .- Số 265 .- 5/2017 .- Tr. 53 – 57

Tóm tắt: Nhắc đến Hà Nội, chúng ta không thể không nhắc tới hệ thống cây xanh và không gian xanh đô thị – thường được ví như lá phổi của đô thị. Hệ thống này có vai trò rất quan trọng đối với môi trường, cải tạo vi khí hậu, bảo vệ môi trường sống đô thị, cải tạo không gian kiến trúc cảnh quan và là một bộ phận không thể thiếu trong hệ sinh thái tự nhiên. Trải qua thăng trầm của lịch sử, cây xanh đô thị của Hà Nội luôn là vấn đề được quan tâm và phát triển. Tuy nhiên, trong thời gian vừa qua, cây xanh Hà Nội đang gặp phải rất nhiều vấn đề liên quan đến giá trị thẩm mỹ, mức độ an toàn và sức khỏe cây xanh

đô thị. Nguyên nhân chủ yếu từ quá trình đô thị hóa, hiện tượng biến đổi khí hậu và vấn đề lựa chọn loài cây trồng phù hợp với điều kiện tự nhiên và thổ nhưỡng.

Từ khóa: Cây xanh; Kiến trúc cảnh quan; Đô thị; Hà Nội

5. Khai thác yếu tố văn hóa – xã hội trong kiến trúc chung cư cao tầng tại Hà Nội/ Khuất Tân Hưng// Tạp chí Kiến trúc .- Số 265 .- 5/2017 .- Tr. 58 – 61

Tóm tắt: Chung cư cao tầng (CCCT) tại Hà Nội mới chỉ được phát triển trong khoảng hơn 20 năm trở lại đây, nhưng với tốc độ phát triển mạnh mẽ chúng đã và đang làm thay đổi bộ mặt kiến trúc của Thủ đô. Khía cạnh tích cực là hình ảnh thành phố Hà Nội đã trở nên văn minh, hiện đại hơn, dần bắt kịp xu hướng phát triển của các đô thị lớn trên thế giới. Tuy nhiên, cũng có những lo ngại rằng sự vay mượn và bắt chước các kiểu kiến trúc phương tây trong thiết kế CCCT làm “Các công trình mất đi những đặc trưng văn hóa bản địa, khiến chúng trở nên xa lạ và lạc lõng giữa đô thị” và Hà Nội sẽ trở thành “Một dạng đô thị toàn cầu với hình thái kiến trúc đô thị mang tính quốc tế”. Bên cạnh nguy cơ về hình thức kiến trúc, còn là những băn khoăn: Liệu mô hình CCCT (được dự báo sẽ trở thành mô hình ở chủ yếu tại Hà Nội) này có làm thành phố nghìn năm văn hiến mất dần đi nét độc đáo riêng có, được đặc trưng bởi sự hòa hợp giữa kiến trúc, cảnh quan và con người với những nét văn hóa đặc sắc và lối sống đậm tinh thần bản địa?

Từ khóa: Chung cư cao tầng; Kiến trúc; Hà Nội

6. Căn hộ dịch vụ - Xu hướng thiết kế căn hộ kiểu mới/ Đồng Đức Hiệp// Tạp chí Kiến trúc .- Số 265 .- 5/2017 .- Tr. 62 – 65

Tóm tắt: Cùng với quá trình hội nhập, các doanh nhân nước ngoài đến Việt Nam công tác ngày càng nhiều hơn và có nhu cầu lưu trú lâu dài hơn. Những doanh nhân này, đặc biệt là doanh nhân đến từ Nhật Bản và Hàn Quốc có xu hướng thuê nhà dịch vụ để ở theo nhóm hoặc ở cùng gia đình hơn là khách sạn. Xây dựng căn hộ dịch vụ cho thuê vì thế cũng nở rộ tại các thành phố lớn, nhưng theo một cách hoàn toàn tự phát, cung thì nhiều mà vẫn không đáp ứng đầy đủ yêu cầu của người sử dụng. Tiêu chuẩn về thiết kế nhà ở cao tầng của nước ta có từ năm 1997 đã quá lạc hậu, khi được sửa đổi lần gần nhất vào năm 2012 thì vẫn chưa có tiêu chuẩn cho loại hình căn hộ dịch vụ này. Bài báo thể hiện quan điểm và những nhận định góp phần định hướng cho những thiết kế căn hộ dịch vụ thích hợp hơn với nhu cầu thực tế trong tương lai.

Từ khóa: Căn hộ dịch vụ; Thiết kế căn hộ; Thiết kế nhà ở

7. Câu chuyện BIM ở Việt Nam và kinh nghiệm từ UK/ Nguyễn Phước Thiện, Trần Quang Huy// Tạp chí Kiến trúc .- Số 265 .- 5/2017 .- Tr. 68 – 70

Tóm tắt: Hiện nay, trên thế giới đã có nhiều quốc gia áp dụng BIM cho ngành công nghiệp xây dựng. Mỗi quốc gia đều có phương thức riêng để tiến hành. Tuy nhiên,

phương thức của Anh quốc (UK) được đánh giá là đáng tham khảo (1) nếu các nước khác muốn áp dụng BIM. Vì vậy, bài viết này nhằm khái quát cách làm việc của UK từ đó đề xuất những nội dung công việc cần phải làm để khởi động BIM ở Việt Nam.

Từ khóa: BIM; Anh quốc (UK); Ngành công nghiệp xây dựng

8. Ý nghĩa biểu tượng trên vòm cuốn của kiến trúc đền tháp Champa/ Trần Văn Tâm, Phan Bảo An// Tạp chí Kiến trúc .- Số 265 .- 5/2017 .- Tr. 76 – 79

Tóm tắt: Văn minh Champa từng là một trong những nền văn minh phát triển rực rỡ bậc nhất ở khu vực Đông Nam Á. Trong đó phải kể đến sự ảnh hưởng, giao thoa của hai nền văn hóa lớn là Ấn Độ, Đại Việt vào văn hóa Champa từ sau thế kỷ thứ 11, mà điểm chung rõ nhất, ảnh hưởng sâu đậm nhất là – Văn hóa Phật giáo đang ở giai đoạn cực thịnh, kết hợp với văn hóa bản địa – đã tạo nên một diện mạo văn hóa Champa đặc sắc, sáng tạo và đầy sức sống [1]. Trong nền văn hóa đó, các biểu tượng nghệ thuật trang trí kiến trúc Champa là thành tố quan trọng, thể hiện sức sống mạnh mẽ, sức sáng tạo vượt bậc, góp phần tạo nên sự hấp dẫn đặc biệt của văn hóa Champa.

Từ khóa: Kiến trúc Champa; Văn hóa Champa; Nghệ thuật trang trí

9. Đổi mới các môn học môi trường kiến trúc theo hướng kiến trúc bền vững/ Nguyễn Thị An Anh, Phạm Tiến Bình, Nguyễn Thị Khánh Phương// Tạp chí Kiến trúc .- Số 265 .- 5/2017 .- Tr. 80 – 83

Tóm tắt: Bài viết giới thiệu thực tiễn đào tạo lý thuyết, thực hành đồ án và ứng dụng phần mềm mô phỏng theo hướng Kiến trúc bền vững (KTBV) ở các trường đại học trong và ngoài nước; Đổi mới phương pháp giảng dạy các môn học môi trường kiến trúc ở Khoa Kiến trúc và Quy hoạch, Trường Đại học Xây dựng (ĐHXD) và đề xuất Đồ án Kiến trúc xanh cho ngành Kiến trúc.

Từ khóa: Kiến trúc bền vững; Phương pháp giảng dạy; Kiến trúc xanh; Ngành Kiến trúc

Trung tâm Thông tin Thư viện